

Results of Project-based Learning in Co-creation of Innovation Media for Transcultural Nursing*

Weerapong Polnigongit, PhD¹, Nuchamart Gaewgoontol, RN, MNS²

Abstract

Purpose: To develop the project-based learning in the co-creation of innovation media for transcultural nursing practices, to evaluate its learning outcomes, and to evaluate the effect of using the innovation media for multicultural patient care.

Design: Pre-experimental research design, one-shot case study.

Methods: Purposive sampling was applied to recruit 24 volunteer nursing students. Data were collected by using questionnaire, learning record form, innovation media evaluation form, and group conversations/discussions. Data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and summary of issues.

Main findings: The project-based learning in the co-creation of innovation media for transcultural nursing practices enriched students' knowledge, understanding, and practicing transcultural nursing. The innovation media included flip charts, single-sided leaflets, and trifold leaflets - each contains colorful texts and pictures. The innovation media were in Khmer, Burmese, and Thai. English was also included in the flip chart. These printed media were delivered healthcare services to the migrant workers - Cambodian, Myanmar, and Lao. Furthermore, it was found that the media plays a crucial role as 1) a helping tool for transcultural nursing practice; 2) a fastener on the patient-student understanding; 3) an error protection for delivering healthcare services; and 4) a strengthener of students' self-confidence. The students' assessment on the usage of innovation media for transcultural nursing in real-life situations had a mean of 3.25 (SD = 0.53), which was in a good category range.

Conclusion and recommendations: The project-based learning in the co-creation of innovation media for transcultural nursing practices enriches students' knowledge, understanding, and practicing transcultural nursing as well. It can be applied in other courses, media innovations, and learning contexts. In addition, further studies based on the co-creation of innovation media projects are recommended.

Keywords: co-creation, innovation media, migrant worker, transcultural nursing, transcultural nursing education

Nursing Science Journal of Thailand. 2022;40(4):1-16

Corresponding Author: Associate Professor Weerapong Polnigongit, Institute of Social Technology, Suranaree University of Technology, Nakhon Ratchasima 30000, e-mail: weerap@sut.ac.th

* Dissertation, Doctoral Program in Management (Cooperative Education), Institute of Social Technology, Suranaree University of Technology

¹ Institute of Social Technology, Suranaree University of Technology, Nakhon Ratchasima, Thailand

² Boromarajonani College of Nursing, Nakhon Ratchasima, Praboromarajchanok Institute, Nakhon Ratchasima, Thailand

Received: 25 October 2021 / Revised: 29 November 2021 / Accepted: 26 December 2021

ผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานบนฐานการร่วม สร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมเพื่อการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม*

วีรพงษ์ พลนิกรกิจ, ปร.ด.¹ นุชมาศ แก้วกุลชล, พย.ม.²

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานบนฐานการร่วมสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรม เพื่อปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม และประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้และผลการใช้สื่อนวัตกรรมในการดูแลผู้รับบริการที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

รูปแบบการวิจัย: การวิจัยเชิงทดลองขั้นต้นแบบกลุ่มเดียววัดผลหลังการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย: เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากนักศึกษาที่ยินดีร่วมการศึกษา จำนวน 24 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แบบบันทึกการเรียนรู้ แบบประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรมในการดูแลผู้รับบริการที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการสนทนา/อภิปรายกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสรุปประเด็น

ผลการวิจัย: การจัดการเรียนรู้ฯ ทำให้นักศึกษาเกิดความรู้และความเข้าใจการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม และสามารถปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมในสถานการณ์จริง โดยผลงานที่ร่วมสร้างสรรค์ คือ สื่อภาพพลิก แผ่นกระดาษ และแผ่นพับที่ประกอบด้วย ข้อความและภาพประกอบ มีการใช้สีสันต่างๆ แต่ละผลงานใช้องค์ประกอบแตกต่างกัน และถูกแปลเป็นภาษาเขมรและพม่า และมีภาษาไทยด้วย มี 1 ชิ้นงานแปลเป็นภาษาอังกฤษ และนำไปปฏิบัติการพยาบาลกับผู้รับบริการชาวกัมพูชา เมียนมา และลาว พบว่าสื่อนวัตกรรมมีบทบาท 1) เป็นเครื่องมือช่วยในการปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม 2) เป็นสื่อที่ช่วยเชื่อมโยงความเข้าใจระหว่างนักศึกษากับผู้รับบริการ 3) ช่วยป้องกันความผิดพลาดในการให้บริการ และ 4) ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษา โดยนักศึกษาประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรมในการดูแลผู้รับบริการที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสมตามสภาพจริง ที่ค่าเฉลี่ย 3.25 (SD = 0.53) อยู่ในระดับมาก

สรุปและข้อเสนอแนะ: การจัดการเรียนรู้ฯ นี้ ทำให้นักศึกษาเกิดความรู้และความเข้าใจการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม และสามารถปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมในสถานการณ์จริง สามารถนำไปประยุกต์กับเนื้อหารายวิชา นวัตกรรมสื่ออื่น และบริบทการเรียนรู้อื่นๆ ได้ และควรมีการวิจัยการจัดการเรียนรู้เช่นนี้เพิ่มเติม

คำสำคัญ: การร่วมสร้างสรรค์ สื่อนวัตกรรม แรงงานย้ายถิ่น การพยาบาลข้ามวัฒนธรรม การพยาบาลข้ามวัฒนธรรมศึกษา

Nursing Science Journal of Thailand. 2022;40(4):1-16

ผู้ประสานงานการเผยแพร่: รองศาสตราจารย์วีรพงษ์ พลนิกรกิจ, สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000, e-mail: weerap@sut.ac.th

* ดุษฎีนิพนธ์หลักสูตรปริญญาการจัดการสุขภาพบัณฑิต สาขาวิชาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

¹ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

² วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

วันที่รับบทความ: 25 ตุลาคม 2564 / วันที่แก้ไขบทความเสร็จ: 29 พฤศจิกายน 2564 / วันที่ตอบรับบทความ: 26 ธันวาคม 2564

ความสำคัญของปัญหา

การเคลื่อนย้ายแรงงานย้ายถิ่น (migrant worker) ในอาเซียนมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีประเทศไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ เป็นปลายทางของการเคลื่อนย้าย ในสัดส่วนร้อยละ 90 จากประเทศต้นทาง คือ กัมพูชา เมียนมา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์¹ ข้อมูลจากการสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2553 ประชากรในประเทศไทย จำนวน 65.98 ล้านคน เป็นผู้มีสัญชาติไทยร้อยละ 95.9 ที่เหลือเป็นสัญชาติอื่นๆ เช่น กัมพูชา พม่า ลาว และจีน หรือประมาณเกือบ 3 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2561 เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 4.9 ล้านคน โดยประมาณ 3.9 ล้านคน เป็นแรงงานชาวกัมพูชา เมียนมา ลาว และเวียดนาม² และข้อมูลในเว็บไซต์ของสำนักงานจัดหางานจังหวัด นครราชสีมาระบุว่า มี “แรงงานต่างด้าว” ที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในจังหวัดนครราชสีมาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนทั้งสิ้น 12,414 คน เป็นชาวกัมพูชา 9,164 คน เมียนมา 2,226 คน และลาว 1,024 คน ปี พ.ศ. 2563 แรงงาน 3 สัญชาติดังกล่าวจำนวนรวม 20,888 คน จำนวนนี้ไม่นับรวมแรงงานต่างด้าวทั่วไปอีก 1,566 คน และไม่รวมแรงงานย้ายถิ่นนอกระบบ และนักศึกษาจากกลุ่มประเทศดังกล่าวที่เข้ามาเรียนในประเทศไทยและในจังหวัดนครราชสีมา

แม้ว่าสังคมไทยต้องเผชิญปัญหาอคติทางชาติพันธุ์ ทั้งกลุ่มแรงงานย้ายถิ่นที่เข้ามาถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่แรงงานย้ายถิ่นเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจและสังคมไทย โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพื้นฐาน คิดเป็นประมาณร้อยละ 6 ของคนทำงานทั่วประเทศ แรงงานย้ายถิ่นส่วนใหญ่ทำงานที่ใช้แรงและทำงานบ้าน ซึ่งเป็น “แรงงานฐานรากสนับสนุนกิจกรรมเศรษฐกิจ”

อีกส่วนหนึ่งอยู่ในภาคอุตสาหกรรมที่คนไทยเลือกไม่ทำ และไม่ต้องการทำ เพราะงานหนัก (และ/หรืองานที่มีความเสี่ยง/อันตรายและสกปรก) และอีกส่วนหนึ่งอยู่ในภาคอุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีการผลิตอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ยังมีแรงงานย้ายถิ่นกลุ่มทักษะสูงประมาณร้อยละ 10 ของคนทำงานทั้งหมด ที่ประกอบอาชีพเป็นผู้บริหารระดับสูง/ผู้จัดการ ครู/อาจารย์ ช่างเทคนิค สถาปนิกและวิศวกร ในสาขาที่ไทยยังขาดแคลน³ อีกทั้งแรงงานย้ายถิ่นยังมีส่วนช่วยในด้านการจ่ายภาษีมูลค่าเพิ่มจากการซื้อสินค้าและบริการ จังหวัดนครราชสีมา มีโรงงานอุตสาหกรรมหลายประเภทที่จำเป็นต้องใช้แรงงานย้ายถิ่น อาทิ โรงงานแปรรูปเนื้อไก่ โรงงานทอกระสอบ และมีแรงงานย้ายถิ่นจำนวนหนึ่งทำงานในสวน รับจ้างรายวันในธุรกิจขนาดเล็ก และรับจ้างทำงานบ้าน

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของคนย้ายถิ่น คือ หลักประกันสุขภาพ ซึ่งประเทศไทยได้ดำเนินการเพื่อให้คนย้ายถิ่นมีหลักประกันสุขภาพ และมีพัฒนาการที่ดีมาโดยตลอด แม้ยังคงพบปัญหาการดูแลสุขภาพของแรงงานย้ายถิ่นที่เข้ามาไม่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยภาระหน้าที่ในการให้บริการ ตรวจรักษา และบริการสร้างเสริมสุขภาพ คือ บุคลากรทางการแพทย์ที่ต้องอาศัยการแพทย์ข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural medicine) ที่มีความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างและหลากหลายของผู้รับบริการที่มีความต่างทางวัฒนธรรม และไม่มีอคติทางชาติพันธุ์ รวมทั้งใช้วิธีการดูแลสุขภาพที่ให้ความสำคัญกับความต่างทางวัฒนธรรม ช่วยหนุนเสริมความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์กับผู้ป่วย ช่วยในการสร้างสัมพันธภาพให้เกิดความไว้วางใจและเชื่อมั่น ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีในการรักษา⁴ โดยบูรณาการร่วมกับการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม (transcultural nursing) ที่ผู้ให้บริการทางสุขภาพเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างและหลากหลายของผู้รับบริการ มีการปฏิบัติการพยาบาลด้วยความเอื้ออาทร ดูแลและเอาใจใส่

ต่อเพื่อนมนุษย์ คำนึงถึงปัจจัยที่มีผลต่อภาวะสุขภาพ ความเจ็บป่วย ความพิการ หรือความตาย จะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการตัดสินใจและปฏิบัติการพยาบาลให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของผู้รับบริการ ซึ่งนำไปสู่การบริการทางสุขภาพที่เป็นประโยชน์ และเหมาะสมต่อผู้รับบริการ⁵ ดังนั้น บุคลากรทางการแพทย์จึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะทางวัฒนธรรม เพื่อให้การบริการมีคุณภาพ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2560 กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น มีความรอบรู้ในศาสตร์ทางการพยาบาล การผดุงครรภ์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และสามารถประยุกต์ได้อย่างเหมาะสมในการปฏิบัติการพยาบาล สามารถปฏิบัติการพยาบาลองค์รวม เน้นความปลอดภัยของผู้รับบริการทุกช่วงชีวิต ทุกภาวะสุขภาพ ทุกระดับของสถานบริการสุขภาพ และในความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม สามารถปฏิบัติงานในสภาพการณ์ของความแตกต่างทางวัฒนธรรม และสามารถใช้กระบวนการวิจัยและกระบวนการสร้างนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาทางการพยาบาลและทางสุขภาพ เป็นต้น ซึ่งหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิ โดยตัวอย่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสาขาพยาบาลศาสตร์ข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่บัณฑิตต้องมีคุณลักษณะของบุคลากรทางการแพทย์ในส่วนของคุณรู้และทักษะที่เกี่ยวกับการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม และยังชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม และการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้วย

นวัตกรรมมีองค์ประกอบสำคัญคือ ความใหม่ (new) ความแปลกใหม่ (novelty) การเปลี่ยนแปลง (ภาษาลาติน “innovare” หมายถึง เปลี่ยนแปลง) และผลกระทบต่อ

เศรษฐกิจและสังคม⁶ อย่างไรก็ตาม นวัตกรรมก็ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความใหม่และความแปลกใหม่เพียงเท่านั้น เพราะนวัตกรรมต้องมีการนำไปใช้หรือถูกนำไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังต้องมีกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่องด้วย⁷ สำหรับนวัตกรรมสื่อสามารถจำแนกได้เป็น 1) นวัตกรรมผลิตภัณฑ์/บริการสื่อ (product innovation) เช่น อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์สื่อ ประเภท/แนวสื่อ (genres) และแบบแผนการสื่อสาร 2) นวัตกรรมกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์/บริการสื่อ (process innovation) เช่น การสร้างและการผลิตสื่อ 3) นวัตกรรมตำแหน่งของสื่อในบริบทหนึ่ง (position innovation) เช่น การเปลี่ยนอัตลักษณ์และการเปลี่ยนเป้าหมายขององค์กรสื่อเพื่อเปลี่ยน/เพิ่มกลุ่มผู้รับสาร และ 4) นวัตกรรมกระบวนการทัศน์ในการทำธุรกิจสื่อ (paradigmatic innovation) เช่น การเปลี่ยนแปลงค่านิยมขององค์กร หรือโมเดลธุรกิจสื่อ และยังสามารถจำแนกเป็น นวัตกรรมทางสังคม (social innovation) จากการพัฒนา/ผลิตและใช้สื่อเพื่อสร้างสรรค์สังคม⁶ โดยหากต้องการประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ความร่วมมือจากชุมชนและสังคม ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรนอกภาครัฐ และภาคประชาสังคม เข้ามีส่วนร่วมในการร่วมสร้างสรรค์ (co-creation) โดยเฉพาะการร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมสื่อ (media innovation) ในทุกขั้นตอนของการผลิตสื่อ⁸ นวัตกรรมสื่อเหล่านี้มีคุณค่าและประโยชน์แตกต่างกันตามเป้าประสงค์ในการสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคลหรือองค์กร จึงเป็นทางเลือกหนึ่งในการประยุกต์เพื่อการจัดการเรียนรู้การพยาบาลข้ามวัฒนธรรม

แวดวงการพยาบาลมีการวิจัย พัฒนา และใช้นวัตกรรมในการให้บริการพยาบาลหลากหลายรูปแบบมาอย่างยาวนาน และในยุคของกระแสของการใช้คำว่า “นวัตกรรม” จึงมีการเรียกทั้งนวัตกรรมการบริการพยาบาล นวัตกรรมพยาบาล

และนวัตกรรมสุขภาพ แต่จากการทบทวนงานวิจัยทางการแพทย์ ข้ามวัฒนธรรมทั้งของต่างประเทศและในประเทศไทย⁹ และจากการสืบค้นการวิจัยของไทยในฐานข้อมูล ไม่พบ งานวิจัยที่ผสมความรู้เกี่ยวกับการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม สู่การปฏิบัติการที่มีกระบวนการร่วมสร้างสรรค์สื่อวัฒนธรรม เพื่อการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ที่เป็นกลไกในการเรียนรู้และการปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาล ให้แก่ผู้รับบริการคนย้ายถิ่น นอกจากนี้การวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาลในบางวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับพอใช้¹⁰ การศึกษาค้นคว้านี้จึงตอบโจทย์ข้างต้น ทั้งการเคลื่อนย้ายแรงงาน ย้ายถิ่นที่มีคุณภาพต่อการเศรษฐกิจและสังคมไทยที่เพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตพยาบาล เพื่อเพิ่มคุณภาพการบริการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การพยาบาลข้ามวัฒนธรรม เป็นการพยาบาลที่คำนึงถึงวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่ม (culture-specific nursing care) เนื่องด้วยกลุ่มคนแต่ละกลุ่ม ต่างมีค่านิยม ความเชื่อ และแบบแผนของพฤติกรรมร่วมกัน ดังนั้นการให้การพยาบาลจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงวัฒนธรรม เฉพาะของแต่ละกลุ่ม แต่ในอีกด้านหนึ่งยังหมายถึง วัฒนธรรมสากลที่กลุ่มคนในสังคมโดยรวม มีค่านิยม บรรทัดฐาน ของพฤติกรรม และแบบแผนของวิถีชีวิตมีความคล้ายคลึงกัน และยึดถือร่วมกันท่ามกลางวัฒนธรรมต่างๆ (culture-universal nursing care) จึงเป็นอีกขั้นหนึ่งของวัฒนธรรมในสังคม ที่การพยาบาลต้องคำนึงถึง⁵ หากมองในมิติของการปฏิบัติการ การพยาบาลข้ามวัฒนธรรม คือ การปฏิบัติการพยาบาลของผู้ให้บริการต่อบุคคลที่มีความแตกต่างในภูมิหลังด้านวัฒนธรรม ได้แก่ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ วิถีชีวิต และพฤติกรรม นิสัย ความชอบ โดยให้ความสำคัญกับการดูแลแบบองค์รวม และสอดคล้อง กับความต้องการของผู้รับบริการ และลักษณะเฉพาะของเชื้อชาติ

และวัฒนธรรมนั้นๆ¹¹ ส่วนสมรรถนะทางวัฒนธรรม คือ การปฏิบัติที่ผู้ประกอบวิชาชีพด้านการดูแลสุขภาพ กระทำด้วยการตระหนักถึงความรู้สึกของบุคคล ความคิด และสิ่งแวดล้อม โดยปราศจากปัจจัยอื่นที่จะส่งผลกระทบต่อผู้ที่ได้รับการดูแล นอกจากนี้สมรรถนะทางวัฒนธรรม ยังเป็นกระบวนการดูแล ในลักษณะที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของผู้รับบริการอีกด้วย¹²

การพยาบาลข้ามวัฒนธรรมไม่ใช่เรื่องใหม่ เพราะ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมถูกบรรจุในหลักสูตร พยาบาลศาสตร์ในสหรัฐอเมริกาเกินกว่า 100 ปี (เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2460) ทั้งการบูรณาการการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม เข้าไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนพยาบาลศาสตร์ การพัฒนาหรือการจัดการศึกษาต่อเนื่องแก่พยาบาลวิชาชีพ เพื่อพัฒนา/เพิ่มสมรรถนะการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม การวิจัยการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม รวมทั้งการทำหน้าที่ของ ทีมบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ต่างมีความสำคัญต่อผลลัพธ์ในการดูแลผู้รับบริการ¹³ ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนนั้น มีวิธีการสอน/ การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสรุปได้จากงานวิจัยในต่างประเทศ เช่น การอบรม การบรรยาย การวิเคราะห์สถานการณ์เป็นกลุ่มย่อย การอภิปรายจากสถานการณ์ตัวอย่างการเรียนรู้ในสถานการณ์ จำลองผ่านอินเทอร์เน็ต การทัศนศึกษา และการดูงานและ แลกเปลี่ยนข้ามวัฒนธรรมในต่างประเทศ ส่วนงานวิจัยในประเทศไทย ในกลุ่มการวิจัยที่เน้นการพัฒนา/เพิ่มสมรรถนะทางวัฒนธรรมของ ผู้ให้บริการทั้งพยาบาล อาจารย์พยาบาล และนักศึกษาพยาบาลนั้น ใช้วิธีการและควรใช้วิธีการ เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์จำลอง การประชุมหลังการปรึกษา การจัดกิจกรรมให้มีการศึกษานอกพื้นที่ การร่วมเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน การสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับกลุ่มทั้งจากประสบการณ์ตรงและอ้อม แต่โดยรวมแล้ว การออกแบบการเรียนรู้ต้องเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง รวมทั้งต้องประกอบด้วยวิธีการหลากหลาย⁹

ดังนั้น ในมิติของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถาบันการศึกษาต้องพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย การพยาบาลข้ามวัฒนธรรมศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ตลอดเส้นทางการเรียนสาขาพยาบาลศาสตร์ และการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ต้องมีสมรรถนะทางวัฒนธรรม ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนควรยึดหลักการเรียนรู้ที่อิงกับประสบการณ์การเรียนรู้โดยอาศัยการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน (project-based learning) ที่มีกระบวนการเรียนรู้หลากหลายมิติ และมีผลลัพธ์เป็นสื่อนวัตกรรมจากการทำโครงงานเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานบนฐานการร่วมสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมเพื่อปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานบนฐานการร่วมสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมเพื่อปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม
2. เพื่อประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานบนฐานการร่วมสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมเพื่อปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม
3. เพื่อประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรมในการดูแลผู้รับบริการที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

คำถามการวิจัย

1. นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานบนฐานการร่วมสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมเพื่อปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม มีความรู้ เข้าใจ และสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมเพื่อปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมในสถานการณ์จริงได้หรือไม่ อย่างไร
2. นักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานบนฐานการร่วมสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมเพื่อปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างไร

3. นักศึกษาประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรมการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมในการดูแลผู้รับบริการที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสมตามสภาพจริงในระดับใด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองขั้นต้น (pre-experimental research design) แบบกลุ่มเดียว วัดผลหลังการเรียนรู้ (one-shot case study)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 3 รุ่นที่ 63 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา จำนวน 140 คน

กลุ่มตัวอย่าง เลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จากนักศึกษาที่ยินดีร่วมการศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 24 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยซึ่งพัฒนาโดยผู้วิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงงานและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แผนการสอนและแผนการนิเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม มีสาระสำคัญ คือ การเสริมสร้างสมรรถนะการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ประกอบด้วย ความหมาย ความรู้ และทักษะทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม
2. แบบบันทึกการเรียนรู้การพยาบาลข้ามวัฒนธรรมรายบุคคล ประกอบด้วยหัวข้อสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการนำสื่อ นวัตกรรมไปประยุกต์ใช้ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคจากการปฏิบัติงาน
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มีข้อคำถามแบบเลือกตอบจำนวน 6 ข้อ เกี่ยวกับเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ ภูมิลำเนา และคะแนนเฉลี่ยสะสม รวมทั้งคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความเชื่อจำนวน 1 ข้อ

4. แบบรายการแนวคำถามเพื่อการสะท้อนคิด ประกอบด้วยคำถามหลักคือ ผลการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนา และใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม และคำถามรองคือ ความรู้สึกและการนำสื่อวัตกรรมการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมไปใช้ในมุมมองของนักศึกษาที่มีต่อตนเอง ต่อผู้รับบริการ และต่อการปฏิบัติงาน

5. แบบประเมินผลการใช้สื่อวัตกรรมการในการดูแล ผู้รับบริการที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ใช้มาตราประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ ตั้งแต่ระดับดีมาก (4 คะแนน) ระดับดี (3 คะแนน) ระดับพอใช้ (2 คะแนน) และระดับที่ควรปรับปรุง (1 คะแนน) ใช้เกณฑ์การแปลผลประสิทธิภาพการใช้สื่อวัตกรรมการ คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.00 อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 อยู่ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 อยู่ในระดับปานกลาง และคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 อยู่ในระดับน้อย

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีประสบการณ์ในด้านการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม การสร้าง เครื่องมือวิจัย และการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการ การศึกษากับการปฏิบัติงานจำนวน 7 ท่าน เพื่อตรวจสอบ ความตรงของเครื่องมือ (validity) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item-objective congruence) ระหว่าง 0.71-1.00 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 0.50 แสดงว่าเครื่องมือมีความตรง ตามเนื้อหา ส่วนแบบประเมินผลการใช้สื่อวัตกรรมการในการดูแล ผู้รับบริการที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้เท่ากับ .78

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้รับการพิจารณาและอนุมัติจาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา (COA No. 113/2562) รหัส EC-62-109 ผู้วิจัยคำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมวิจัย

โดยได้ทำหนังสือเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีและขั้นตอนการวิจัย ตลอดจนการเก็บข้อมูลเป็นความลับ ไม่เปิดเผยชื่อ-นามสกุล และนำเสนอข้อมูลในภาพรวม ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถปฏิเสธและยุติการเข้าร่วมการวิจัย ได้ตลอดเวลา ภายหลังการชี้แจงผู้เข้าร่วมวิจัยรับทราบและ ลงนามในเอกสารแสดงเจตนาการเข้าร่วมงานวิจัย

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนสร้างความรู้ โดยจัดการบรรยายในหัวข้อ ความรู้และการดูแลผู้รับบริการต่างวัฒนธรรม และการจัด สถานการณ์จำลองเพื่อการเรียนรู้การพยาบาลข้ามวัฒนธรรม

2. ขั้นตอนการสร้างสรรค้สื่อวัตกรรมการ โดยแบ่งกลุ่ม นักศึกษาเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 8 คน เพื่อร่วมกันวางแผนการทำงาน และออกแบบสื่อวัตกรรมการทางวัฒนธรรมตามความสนใจ (unguided project) นักศึกษาร่วมคิดค้นและลงมือ สร้างสรรค์สื่อวัตกรรมการอย่างอิสระ เพื่อให้การดูแล ผู้รับบริการที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมทั้งชาวกำพูชา เมียนมา และลาว ในระยะตั้งครุฑ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด นักศึกษาได้ทำการแปลภาษาไทยเป็นภาษาเขมร พม่า และอังกฤษ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และขอความช่วยเหลือจากเครือข่าย เพื่อนนักศึกษาที่เป็นชาวกำพูชาและเมียนมาเพื่อตรวจสอบภาษา ทั้งสองอีกครั้ง เพื่อให้มั่นใจว่าการแปลภาษามีความถูกต้อง ทั้งนี้ไม่มีการแปลเป็นภาษาลาว เพราะนักศึกษามีความเห็นพ้อง กันว่าภาษาไทยโดยเฉพาะภาษาอีสานกับภาษาลาวมีความ ใกล้เคียงกันมาก และนักศึกษาสามารถพูดสื่อสารภาษาอีสาน กับผู้รับบริการชาวลาวได้อย่างเข้าใจกัน

ในขั้นตอน 1 และ 2 ดำเนินการที่วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี นครราชสีมา มีผู้วิจัยเป็นผู้บรรยายและ อำนวยความสะดวก ชี้แนะ สนับสนุน พร้อมทั้งให้คำปรึกษา โดยเน้นให้นักศึกษารังสรรค์สื่อวัตกรรมการให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของนักศึกษา

3. ขั้นตอนการนำสื่อนวัตกรรมไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยนักศึกษานำสื่อนวัตกรรมไปใช้ในการประเมินและดูแล ภาวะสุขภาพผู้รับบริการที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ณ แหล่งบริการทางสุขภาพ ในจังหวัดนครราชสีมา

ในขั้นตอนนี้ นักศึกษาอยู่ภายใต้การดูแลของอาจารย์ ผู้สอนและพยาบาลพี่เลี้ยงที่แหล่งบริการทางสุขภาพ โดยมอบหมายให้นักศึกษาเลือกกรณีศึกษาที่เป็นแรงงาน ย้ายถิ่นชาวกัมพูชา เมียนมา และลาวที่อยู่ในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด พร้อมทั้งให้คำปรึกษา ชี้แนะการจัดทำกรณีศึกษาทางวัฒนธรรม (case study) และ/หรือการอภิปรายกลุ่มกรณีศึกษาทางวัฒนธรรม (case conference) ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง สื่อนวัตกรรม เพื่อให้ นักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ ในสถานการณ์จริง

4. ขั้นตอนการสะท้อนคิดหลังการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน (reflection on practice) เมื่อสิ้นสุด การปฏิบัติงานทางวัฒนธรรม โดยนักศึกษาร่วมสนทนา/ อภิปรายกลุ่มเพื่อสะท้อนผลการเรียนรู้ ประเมินผลลัพธ์ การเรียนรู้ด้านการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ประเมินผล การใช้สื่อนวัตกรรมในการดูแลผู้รับบริการที่มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรม และประเมินปัญหา อุปสรรค รวมทั้งการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งดำเนินการ ณ แหล่งบริการทางสุขภาพและวิทยาลัย พยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและการวิเคราะห์การประเมินผล การใช้สื่อนวัตกรรมในการดูแลผู้รับบริการ ที่มีความ หลากหลายทางวัฒนธรรม ใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การสรุปประเด็นจากคำตอบที่ได้จาก แบบบันทึกการเรียนรู้ และการสนทนา/อภิปรายกลุ่ม โดย จำแนกเป็นผลการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรมเพื่อการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 24 คน มีดังนี้ นักศึกษาทุกคนมีเชื้อชาติไทยและ นับถือศาสนาพุทธ เพศหญิง 23 คนหรือร้อยละ 95.8 อายุเฉลี่ย 21 ปี (SD = 0.42) ภูมิลำเนาอยู่ในภาคอีสาน 23 คน หรือร้อยละ 95.8 และภาคกลาง 1 คน คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.97 (SD = 0.30) กลุ่มตัวอย่าง 20 คนหรือร้อยละ 83.3 มีความเชื่อเรื่องการทำความดี การทำบุญไหว้พระ สวดมนต์

ผลการวิจัยนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการบนฐานการร่วม สร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมเพื่อการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาตัดสินใจร่วมกันออกแบบ และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม 3 ประเภท ได้แก่ ภาพพลิก แผ่นกระดาษ และแผ่นพับ รายละเอียดดังตาราง ผลงานสื่อนวัตกรรมเพื่อการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลงานสื่อนวัตกรรมเพื่อการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม

กลุ่ม	ประเภทสื่อ	องค์ประกอบภายในสื่อ	เนื้อหา	ภาษา
ก	ภาพพลิก	ข้อความและภาพประกอบ ทั้งภาพการ์ตูนและภาพจริง และมีสีสันทัน	ซักประวัติการตั้งครรภ์ ประวัติการคุมกำเนิด อาการระหว่างตั้งครรภ์ การตรวจร่างกาย	ไทย อังกฤษ เขมร และ พม่า
ข	แผ่นกระดาษ	ข้อความและภาพประกอบ ที่เป็นภาพวาด และมีสีสันทัน	ความรู้การเบ่งคลอด วิธีการหายใจเพื่อ บรรเทาอาการเจ็บปวดในระยะต่างๆ ของการคลอด และวิธีการลูบหน้าท้อง	ไทย เขมร และพม่า
ค	แผ่นพับ	ข้อความและภาพประกอบ ทั้งภาพวาดและภาพจริง และมีสีสันทัน	(1) ความรู้ด้านโภชนาการและทำกายบริหาร สำหรับหญิงตั้งครรภ์ (2) ความรู้ด้านโภชนาการและสุขศึกษา เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวของมารดาหลังคลอด	ไทย เขมร และพม่า

ผลงานสื่อทั้ง 3 ชิ้น เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ประกอบด้วย
ข้อความและภาพประกอบทั้งภาพการ์ตูน ภาพวาด และ
ภาพจริง และมีการใช้สีสันทันต่างๆ ในการออกแบบ ซึ่งมีความเหมือน
และแตกต่างกันไปในแต่ละผลงาน และมีการแปลภาษาของ
แรงงานย้ายถิ่นชาวกัมพูชา และเมียนมา ได้แก่ ภาษาเขมร
และภาษาพม่า มี 1 ชิ้นงานแปลเป็นภาษาอังกฤษ โดยมีเนื้อหา
ตามกำหนดในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก
และการผดุงครรภ์ สื่อนวัตกรรมนี้ถูกนำไปใช้จริง
กับผู้รับบริการที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดย
นักศึกษากลุ่ม ก ใช้ในการประเมินภาวะสุขภาพทางวัฒนธรรม
เพื่อให้การพยาบาลได้อย่างเป็นองค์รวม นักศึกษากลุ่ม ข
และ ค ใช้สื่อในการให้การดูแลสุขภาพทางวัฒนธรรม
ตามกรอบเนื้อหาข้างต้น

จากการที่นักศึกษาได้สะท้อนคิดเกี่ยวกับการใช้
สื่อนวัตกรรมในการดูแลผู้รับบริการต่างวัฒนธรรม
ทั้งชาวกัมพูชา เมียนมา และลาว พบว่าสื่อนวัตกรรมของนักศึกษา
มีบทบาทในการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ดังนี้

1) สื่อนวัตกรรมเป็นเครื่องมือช่วยในการปฏิบัติ
การพยาบาลข้ามวัฒนธรรม

สื่อที่นักศึกษาสร้างสรรค์ขึ้นถูกนำไปใช้เพื่อ (1) เก็บ
รวบรวมข้อมูลประวัติผู้รับบริการ และครอบครัวที่มี
ความหลากหลายทางวัฒนธรรม (2) สอนปฏิบัติในระยะคลอด
เรื่องการเบ่งคลอด วิธีการหายใจเพื่อบรรเทาอาการ
เจ็บปวดในระยะต่างๆ ของการคลอด และวิธีการลูบหน้าท้อง
และ (3) สอนปฏิบัติในระยะตั้งครรภ์เรื่อง โภชนาการและ
ทำกายบริหารสำหรับหญิงตั้งครรภ์ และสอนปฏิบัติในระยะ
หลังคลอด เรื่อง โภชนาการและสุขศึกษาเกี่ยวกับการ
ปฏิบัติตัวของมารดาหลังคลอด ตามวัตถุประสงค์ของ
ผลงานแต่ละประเภท สื่อสร้างสรรค์เหล่านี้จึงเป็นเครื่องมือ
ช่วยในการปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ซึ่งทำให้
ผู้รับบริการแรงงานย้ายถิ่นมีความรู้ ความเข้าใจ และ
สามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง โดยนักศึกษาได้สะท้อนคิด
ดังนี้

“นำข้อมูลจากการซักประวัติของผู้รับบริการและครอบครัว มาเชื่อมโยงเข้ากับความรู้ที่ได้รับเพื่อให้การดูแลผู้รับบริการ ข้ามวัฒนธรรมได้อย่างเข้าใจ ไม่ใช่แค่ทำผ่านๆ ไป”

“การมีภาพวาดพร้อมแปลภาษาต่างๆ ในเรื่องการลูบหน้าท้อง และวิธีการหายใจในระยะรอคลอด ช่วยให้หญิงตั้งครรภ์ต่างชาติ เข้าใจการปฏิบัติตัว เรียนรู้วิธีบรรเทาความเจ็บปวดขณะรอคลอด เพิ่มแรงในการเบ่งคลอด ทำให้คลอดลูกได้อย่างปลอดภัย”

“จากการสังเกตพบว่า หญิงตั้งครรภ์ต่างชาติเข้าใจ วิธีการปฏิบัติตัวโดยสามารถลูบหน้าท้อง และหายใจเพื่อ การผ่อนคลายได้ถูกต้อง”

“การใช้สื่อการสอนแผ่นพับภาษาต่างๆ เกี่ยวกับโภชนาการ สำหรับหญิงหลังคลอด สามารถช่วยให้ความรู้แก่คุณแม่ ต่างเชื้อชาติ ต่างภาษาได้เลือกรับประทานอาหารที่เหมาะสม และเพียงพอต่อการให้นมบุตร”

2) สื่อนวัตกรรมเป็นสื่อที่ช่วยเชื่อมโยงความเข้าใจ ระหว่างนักศึกษาพยาบาลกับผู้รับบริการ

นักศึกษาใช้สื่อที่ร่วมกันสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งช่วยสร้างเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างนักศึกษา กับผู้รับบริการต่างวัฒนธรรม ทำให้การบริการข้ามวัฒนธรรม ได้รับความร่วมมือจากผู้รับบริการแรงงานย้ายถิ่น สื่อนวัตกรรม จึงเป็นเสมือนสะพานเชื่อมโยงความเข้าใจระหว่างนักศึกษา กับผู้รับบริการ ส่งผลต่อการดูแลผู้รับบริการต่างวัฒนธรรม ดังตัวอย่างการสะท้อนคิดของนักศึกษา ดังนี้

“...นำชิ้นงานนวัตกรรม มาเป็นสื่อกลางในประเมิน ภาวะสุขภาพ และให้คำแนะนำด้วยภาษาต่างๆ ทำให้ ผู้รับบริการเข้าใจในการปฏิบัติตัว และเกิดความร่วมมือในการ ให้ข้อมูลมากขึ้น...”

“ได้ประโยชน์จากการใช้สื่อนวัตกรรมที่กลุ่มเพื่อน สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อเป็นตัวกลางในการส่งต่อข้อมูล ทำให้ ผู้รับบริการเข้าใจวิธีการปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง”

3) สื่อนวัตกรรมช่วยป้องกันความผิดพลาดในการ ให้บริการ

สื่อที่นักศึกษาร่วมกันสร้างสรรค์ขึ้น เป็นสื่อกลาง ในการวางแผนทางการซักประวัติและประเมินภาวะสุขภาพ ของผู้รับบริการต่างวัฒนธรรมที่ช่วยป้องกันความผิดพลาด ที่อาจเกิดขึ้นขณะปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม โดยสื่อนวัตกรรมนี้นอกจากช่วยให้การซักประวัติได้ข้อมูล ของผู้รับบริการแรงงานย้ายถิ่นครบถ้วนแล้ว ยังทำให้ การสื่อสารระหว่างนักศึกษากับผู้รับบริการมีความเข้าใจตรงกัน ซึ่งเป็นการป้องกันความผิดพลาดในการประเมินภาวะสุขภาพ และการปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม โดยนักศึกษากล่าวถึงในส่วนนี้ว่า

“หากไม่มีการเตรียมพร้อมในการทำสื่อ ทางวัฒนธรรม อาจเกิดข้อผิดพลาดในการประเมินสุขภาพ ทำให้ผู้รับบริการเกิดอันตรายได้ เช่น การแพ้ยา หรือโรค ประจำตัวต่างๆ”

4) สื่อนวัตกรรมช่วยเสริมสร้างความมั่นใจให้กับ นักศึกษาพยาบาล

การมีสื่อนวัตกรรมในขณะให้บริการพยาบาล ข้ามวัฒนธรรม ทำให้นักศึกษาเกิดความมั่นใจในตนเอง และปฏิบัติการพยาบาลเพื่อบริการแก่แรงงานย้ายถิ่น ได้อย่างเต็มศักยภาพ และทำให้นักศึกษามีความพร้อม ในการดูแลผู้รับบริการที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยนักศึกษากล่าวว่า

“ภาพพลิกที่จัดทำขึ้นช่วยสร้างความมั่นใจ ในการสื่อสารกับผู้รับบริการที่มาจากต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา โดยเฉพาะเรื่องการซักประวัติ และการให้คำแนะนำ แก่หญิงตั้งครรภ์ชาวเมียนมา และชาวกัมพูชา”

“เกิดความมั่นใจและสามารถประยุกต์ใช้ สื่อนวัตกรรมกับผู้รับบริการได้ตามความเป็นจริง”

จากผลการศึกษาการใช้สื่อนวัตกรรมเพื่อการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมข้างต้น นอกจากทำให้ผู้รับบริการมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติได้อย่างดี ซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิผลของสื่อนวัตกรรมที่นักศึกษาสร้างสรรค์ขึ้นแล้ว กระบวนการจัดการเรียนรู้ยังช่วยเสริมศักยภาพ และการพัฒนาตนเองทางวัฒนธรรมของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มตัวอย่างด้วย อย่างไรก็ตาม สื่อสร้างสรรค์ที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นยังมีข้อจำกัด เพราะสื่อนวัตกรรมนี้ไม่สามารถใช้ในการให้บริการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมได้ทุกคน เนื่องจากความหลากหลายและลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ของประเทศต้นทางของแรงงานย้ายถิ่น อาทิ เมียนมา ซึ่งมีกลุ่มชาติพันธุ์ภายในประเทศที่หลากหลาย โดยนักศึกษากล่าวว่า

“บางครั้งสื่อนวัตกรรมไม่สามารถใช้กับกลุ่มชาติพันธุ์ได้ทุกคนแล้ว...ภาษาของผู้รับบริการที่มาจากหลากหลายท้องถิ่นมีความแตกต่างกันทั้งน้ำเสียง และโทนเสียง เช่น ไทยใหญ่ ยะไข่ มอญ”

2. ผลลัพธ์การเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการบนฐานการร่วมสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมเพื่อปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม

ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนผู้ร่วมสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ คิดทบทวน เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา ปรับปรุง พัฒนา และประยุกต์ในการปฏิบัติงานจริง ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติการพยาบาลให้กับผู้รับบริการที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม และนักศึกษาเกิดการ “รู้ชัด ปฏิบัติได้” ทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ตัวอย่างความคิดเห็นจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ระหว่างนักศึกษาในกลุ่มสนทนา/อภิปราย ดังนี้

“...ระดมสมองกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม ช่วยกันคิดค้นทำสื่อนวัตกรรมการซักประวัติ การให้คำแนะนำแก่ผู้รับบริการที่เป็นคนชนเผ่าจากประเทศเพื่อนบ้าน...”

“เรียนรู้ร่วมกับเพื่อนในการใช้เทคโนโลยีช่วยสืบค้นการแปลภาษา ร่วมกันใช้สื่อรูปภาพประกอบการสื่อสารเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับคำแนะนำอย่างครบถ้วนและถูกต้อง”

“การเรียนรู้ในความแตกต่างทางวัฒนธรรมเหล่านี้ช่วยให้ฝึกการคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรอง แก้ไขปัญหา และให้การดูแลช่วยเหลือผู้รับบริการได้อย่างเป็นองค์รวม”

“ได้เปิดโลกทัศน์ ทำให้เข้าใจผู้รับบริการแต่ละบุคคลว่ามีความแตกต่างกันทางความเชื่อ เชื้อชาติ ศาสนา และวิถีการดำเนินชีวิต”

นอกจากนี้พบว่า ในระหว่างการร่วมสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรม นักศึกษา “ได้เรียนรู้ภาษาต่างๆ ที่ไม่คุ้นเคยมาก่อน” ซึ่งช่วยสร้างความตระหนักรู้ถึงความแตกต่างของมนุษย์ ทั้งยังเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาเพิ่มเติม นักศึกษากล่าวว่า “ขณะช่วยคิดสื่อนวัตกรรมกับกลุ่มเพื่อนๆ ทำให้สนใจที่จะเรียนรู้ภาษา สำเนียงของแต่ละชาติ” และกระบวนการร่วมสร้างสรรค์สื่อช่วยให้นักศึกษาประยุกต์ความรู้และนำความรู้สู่การปฏิบัติได้จริง และสื่อนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นยังเป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้ความหลากหลายของผู้รับบริการ เช่น สำเนียง และโทนเสียงของภาษาในแต่ละท้องถิ่นอีกด้วย

3. ผลการใช้สื่อนวัตกรรมในการดูแลผู้รับบริการที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

การประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรมในการดูแลผู้รับบริการที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสมตามสภาพจริง พบว่านักศึกษาประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรมการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมฯ จากคะแนนเต็ม 4 คะแนนที่คะแนนเฉลี่ย 3.25 (SD = 0.53) อยู่ในเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 อยู่ในระดับมาก

การอภิปรายผล

การจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการบนฐานการร่วม

สร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมเพื่อปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมนี้ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนร่วมสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ คิดทบทวน เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา ปรับปรุง พัฒนา และประยุกต์ในการปฏิบัติงานจริง ทำให้เกิดความรู้และความเข้าใจ การพยาบาลข้ามวัฒนธรรม และสามารถปฏิบัติการพยาบาล ให้กับผู้รับบริการต่างวัฒนธรรม เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ในเชิงบวก ซึ่งเป็นทิศทางเดียวกับผลการศึกษาที่ใช้โครงการเป็นฐาน ในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล เช่น การจัดการเรียนรู้ แบบสหสาขาอาชีพผ่านโครงการสร้างสรรค์นวัตกรรม ทางพยาบาล ที่ทำให้นักศึกษามีการพัฒนาด้านการทำงาน เป็นทีม การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทักษะการแก้ปัญหา เป็นต้น¹⁴ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ โครงการเป็นฐานเพื่อสร้างนวัตกรรมสามารถส่งเสริม ให้นักศึกษามีสมรรถนะการสะท้อนคิด¹⁵ และการเรียนรู้โดยใช้ นวัตกรรมเป็นฐานที่สามารถส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21¹⁶ ซึ่งให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนรู้ ด้วยโครงการบนฐานการร่วมสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรม และ การนำไปใช้จริง เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงาน ด้วยการเรียนรู้จากการลงมือทำ (learning by doing) ตั้งแต่ การวางแผน ออกแบบ สร้างสื่อนวัตกรรม การสะท้อนการเรียนรู้ การปรับปรุง พัฒนา การนำไปปฏิบัติ และการประเมินผลลัพธ์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งเน้นการร่วมสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมทางการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ซึ่งสื่อที่นักศึกษา ร่วมสร้างสรรค์ทั้ง 3 ผลงานเป็นนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (product innovation) ที่ใช้ในการให้บริการพยาบาล ข้ามวัฒนธรรม โดยเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่นักวิชาการสื่อบางคน เรียกว่า “สื่อเก่า” แต่สื่อสิ่งพิมพ์ โดยเฉพาะสื่อภาพพลิก เป็นสื่อที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถรวบรวมข้อมูลอย่างครอบคลุม ในทุกมิติของผู้รับบริการ ครอบครัว และชุมชน ภายใต ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ตลอดจนทำให้นักศึกษา

สามารถตัดสินใจเลือกวิธีการประเมินภาวะสุขภาพร่วมกับการ ใช้สื่อนวัตกรรมทางวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม ส่วนสื่อ แผ่นกระดาษสามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ได้ทันที ส่วนสื่อแผ่นพับก็ให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัว ของมารดาในด้านโภชนาการและท่ากายบริหาร ทั้งนี้ ผู้รับบริการแรงงานย้ายถิ่นยังสามารถนำกลับไปเพื่อทบทวน และปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

แม้ในยุคดิจิทัลที่สื่อดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิต ของผู้คน เพราะด้วยเทคโนโลยีมือถือ เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ทำให้สะดวก รวดเร็ว ในราคาที่พอซื้อ/ จ่ายได้ แต่จากการใช้สื่อนวัตกรรมของนักศึกษาทั้ง 3 ผลงาน ชี้ให้เห็นว่า สื่อสิ่งพิมพ์ยังคงเป็นสื่อที่สะดวกและมีประสิทธิภาพ ในการใช้งานของผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ดังนั้นหากต้องการ พัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม นอกจาก จำเป็นต้องพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันดิจิทัล (digital literacy) แก่นักศึกษาพยาบาล โดยเฉพาะความรู้และทักษะเพื่อการเข้าถึง และใช้อุปกรณ์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือแอปพลิเคชัน เพื่อการพัฒนาสื่อดิจิทัล เช่น กราฟิก คลิปวิดีโอ แอนิเมชัน และสื่อเสียงดิจิทัลแล้ว ในการผลิตสื่อต้องคำนึงถึงความสะดวก ในการใช้เพื่อการปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมที่ทันทั่วถึง และความสะดวกในการใช้ของผู้รับบริการ โดยเฉพาะ ผู้รับบริการที่อาจมีข้อจำกัดในการเข้าถึงและใช้สื่อดิจิทัล ที่มีค่าใช้จ่าย อีกประการหนึ่งคือ การพัฒนาสื่อนวัตกรรม ทางวัฒนธรรมที่คำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญ กล่าวคือ ผู้รับบริการคือหัวใจของการพัฒนาสื่อที่สำคัญมากกว่าการใช้ เทคโนโลยีเป็นตัวนำในการพัฒนา เพราะเทคโนโลยีที่ล้ำสมัย อาจไม่ตอบโจทย์การดูแลผู้รับบริการเสมอไป

จากรายงานผลการศึกษา 3 ผลงาน ในปี พ.ศ. 2555, 2557, 2559 ชี้ไปในทิศทางเดียวกัน คือ ปัญหาการสื่อสาร ภาษาระหว่างผู้รับบริการที่เป็นสตรีตั้งครรภ์ชาวเมียนมา

กับเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ทำให้สตรีตั้งครรภ์ชาวเมียนมามีปัญหา การเข้าถึงบริการสุขภาพ¹⁷ วิธีการหนึ่งในการช่วยแก้ปัญหา คือ การใช้สื่อนวัตกรรมการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ซึ่งยืนยันได้ จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า สื่อนวัตกรรมของนักศึกษาเป็นสื่อ ที่ช่วยเชื่อมโยงความเข้าใจระหว่างนักศึกษาพยาบาล กับผู้รับบริการ นอกจากนี้การศึกษายังพบว่า สื่อนวัตกรรม เป็นเครื่องมือช่วยในการปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ของนักศึกษาพยาบาล ทำให้ผู้รับบริการมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับวิทยานิพนธ์ ของ ทศณีย์ เจียมสวัสดิ์¹⁸ ที่พบว่า สื่อคู่มือเตรียมคลอดสองภาษา (พม่า-ไทย) ที่พัฒนาขึ้นช่วยให้สตรีตั้งครรภ์ชาวเมียนมา มีพฤติกรรมการปฏิบัติตัวในระยะคลอดได้ดี แต่การศึกษา ของทศณีย์มีจุดเด่นสำคัญ คือ กระบวนการติดตามและสอบถาม ปัญหาการใช้สื่อ ตลอดจนการให้คำแนะนำเพิ่มเติม ทำให้ การใช้สื่อมีประสิทธิภาพ และได้ข้อมูลจากมุมมองของผู้ใช้สื่อ ที่สามารถนำมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาสื่อเพื่อการพยาบาล ข้ามวัฒนธรรมได้

ผลการวิจัยที่ผ่านมาชี้ว่า การพัฒนาสื่อเพื่อใช้ในการจัด การเรียนการสอน มีผลในเชิงบวกต่อการพัฒนานักศึกษาพยาบาล เช่น การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ควบคู่กับการใช้โจทย์สถานการณ์¹⁹ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ผ่านเว็บ²⁰ และ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีเดีย²¹ กระบวนทัศน์ของงานวิจัย กลุ่มนี้คือ “ครูคือผู้สร้างสรรค์สื่อ” แต่การจัดการเรียนรู้ อีกกระบวนทัศน์หนึ่งคือ การให้ผู้เรียนร่วมสร้างสรรค์สื่อ เพื่อการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมและนำสื่อไปใช้กับผู้รับบริการ ที่เป็นแรงงานย้ายถิ่นในสถานการณ์จริงในการฝึกปฏิบัติ การวิจัยครั้งนี้พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานบนฐาน การร่วมสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมฯ นี้ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ และความเข้าใจการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม และสามารถ ปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม กระบวนการดังกล่าว

ช่วยเสริมศักยภาพ และการพัฒนาตนเองด้านการพยาบาล ข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษา แต่อย่างไรก็ตามกระบวนทัศน์ การสร้างสรรค์สื่อของการวิจัยนี้ยังเป็นกระบวนทัศน์ “ผู้ให้บริการสร้างสรรค์สื่อเพื่อผู้รับบริการ” ซึ่งเป็นทิศทางเดียวกับ งานของพยาบาลวิชาชีพที่พัฒนาสื่อเพื่อแรงงานย้ายถิ่น เช่น การพัฒนาสื่อประสม (สื่อวีดิทัศน์และสื่อสโปตประชาสัมพันธ์) ภาษาพม่าเรื่อง การป้องกันการติดเชื้อโรคปอดสำหรับ แรงงานเมียนมา²² กระบวนทัศน์นี้จำกัดขอบเขตของการมีส่วนร่วม และการยึดมั่นผูกพัน (engagement) ของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในกระบวนการสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์จากสื่อ และ กลุ่ม/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม โดยเฉพาะ การไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมจากผู้รับบริการ เช่น การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและความต้องการ ประเภทของสื่อ และเนื้อหาและรูปแบบสื่อที่ต้องการ

แม้สื่อนวัตกรรมมีบทบาทต่อการเรียนรู้การพยาบาล ข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษา แต่การจัดการเรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้ ประสบผลสำเร็จได้ด้วยมีอาจารย์ผู้ดูแลและสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนด้านการพยาบาล ข้ามวัฒนธรรมที่เน้นให้นักศึกษาพยาบาลสามารถนำแนวคิด สู่การปฏิบัติได้อย่างดีเยี่ยม นั้น คือ อาจารย์พยาบาล²³ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมเป็นฐาน ที่อาจารย์เป็นพี่เลี้ยงผู้สนับสนุนในกระบวนการเรียนรู้²⁴ ทั้งนี้อาจารย์ควรมีสมรรถนะทางวัฒนธรรมในระดับที่มี ความตระหนักเป็นอย่างน้อย และมีกระบวนการที่หลากหลาย และสื่อในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่เฉพาะ และอีกส่วนหนึ่ง ความสนใจในการศึกษาชีวิตคนและต้องการการพัฒนา อย่างต่อเนื่องของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 มีความสำคัญต่อการส่งเสริมสมรรถนะทางวัฒนธรรมของ นักศึกษาพยาบาล⁶ ในทางปฏิบัติคณาจารย์ต้องยึดมั่นทุ่มเท และต้องได้รับการสนับสนุนจากทีมบริหารวิชาการด้วย

ในส่วนของเนื้อหาการเรียนรู้นั้น ควรบรรจุไว้ในทั้งการสอน และการปฏิบัติการในคลินิก²⁵ ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การส่งเสริมวัฒนธรรมนวัตกรรมเพื่อการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ในทุกมิติของการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมศึกษา

นอกจากนี้เพื่อให้สามารถตอบสนองกับการเคลื่อนย้าย แรงงานย้ายถิ่นที่เพิ่มมากขึ้น การสร้างเสริมความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของแรงงานย้ายถิ่น โดยเฉพาะชาวกัมพูชา เมียนมา และลาวในเชิงลึก จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ มีความสำคัญต่อการให้บริการ พยาบาลข้ามวัฒนธรรม เพราะเป็นกลุ่มแรงงานย้ายถิ่น ที่มีจำนวนมากในสังคมไทย (และกลุ่มอื่น อาทิ นักศึกษา จาก 3 ประเทศนี้ที่เข้ามาศึกษาในไทย) และส่วนหนึ่ง อยู่ในประเทศไทยนานหลายรุ่น (generation) และ ในขณะที่คนใน 3 ประเทศมีหลายกลุ่มชาติพันธุ์ที่ทำให้ มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่บุคลากรการแพทย์ โดยเฉพาะพยาบาลมีความจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจ เพิ่มมากกว่าความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาติ ของประเทศนั้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

การจัดการเรียนรู้ด้วยโครงการบนฐานการร่วมสร้างสรรค์ สื่อนวัตกรรมเพื่อปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ทำให้ ผู้เรียนเกิดความรู้และความเข้าใจการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม และสามารถปฏิบัติการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ในสถานการณ์จริง ส่วนสื่อนวัตกรรมเพื่อการพยาบาล ข้ามวัฒนธรรมที่เกิดจากการร่วมสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญ คือ 1) เป็นเครื่องมือช่วยในการปฏิบัติการพยาบาล ข้ามวัฒนธรรม 2) เป็นสื่อที่ช่วยเชื่อมโยงความเข้าใจ ระหว่างนักศึกษากับผู้รับบริการ 3) ช่วยป้องกัน ความผิดพลาดในการให้บริการ และ 4) ช่วยเสริมสร้าง

ความมั่นใจให้กับนักศึกษา ทั้งนี้ นักศึกษาประเมินผล การใช้สื่อนวัตกรรมในการดูแลผู้รับบริการ ที่มี ความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม ตามสภาพจริงในระดับมาก อย่างไรก็ตาม การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองขั้นต้น ซึ่งยังมีเรื่องที่สามารถ ปรับปรุงได้ และมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้บนฐาน การร่วมสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรม และที่สำคัญคือ การนำสื่อนวัตกรรมสู่ภาคปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ จากประสบการณ์ตรง โดยขยายขอบเขตด้วยการปฏิบัติการ ในสถานบริการที่แตกต่างและหลากหลาย และขยาย ขอบเขตของนวัตกรรมสื่อในแบบต่างๆ ตลอดจนการขยาย ไปยังรายวิชาอื่นๆ รวมทั้งการศึกษาลักษณะการเรียนรู้ ตามขอบเขตดังกล่าว

2. เสริมสร้างศักยภาพการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม ศึกษาสำหรับอาจารย์พยาบาลและพยาบาลพี่เลี้ยง ที่จัดการเรียนรู้บนฐานการร่วมสร้างสรรค์สื่อ นวัตกรรมการพยาบาลข้ามวัฒนธรรม โดยศึกษา สมรรถนะและความต้องการรูปแบบการเสริมสร้างศักยภาพ ภายใต้การสนับสนุนของฝ่ายบริหารวิชาการของ สถาบันการศึกษา

3. ควรมีการศึกษาการร่วมสร้างสรรค์สื่อนวัตกรรม เพื่อการพยาบาลข้ามวัฒนธรรมที่เกิดจากการมีส่วนร่วม และการยึดมั่นผูกพันของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ ระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการในทุกขั้นตอน ของกระบวนการสร้างสรรค์สื่อ ทั้งการออกแบบและพัฒนา การผลิต การนำไปใช้ รวมทั้งการประเมินสื่อนวัตกรรม จากผู้รับบริการต่างวัฒนธรรม เพื่อให้การออกแบบ และพัฒนาสื่อ เน้นผู้ใช้สื่อหรือผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง

References

1. International Institute for Trade and Development. Quick research on the urgent issue of ASEAN Community: The unskilled migrant labor [Internet]. Bangkok: International Institute for Trade and Development; 2016 [cited 2021 Jun 12]. Available from: https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/ac/download/article/article_20170626115148.pdf. (in Thai).
2. Harkins B, editor. Thailand migration report 2019. Bangkok: Ainergy Studio; 2019. 195 p.
3. Chantapong S, Singhapong P, Lertpienthum K. The flow of migrant workers: understand, reach, and justice [Internet]. 2018 [cited 2021 Jul 10]. Available from: https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Article_7Aug2018.pdf. (in Thai).
4. Juckett G. Cross-cultural medicine. *Am Fam Physician*. 2005;72(11):2267-74.
5. Leininger MM, McFarland MR. Transcultural nursing: concepts, theories, research and practice. 3rd ed. New York: McGraw-Hill; 2002. 621 p.
6. Storsul T, Krumsvik H. What is media innovation? In: Storsul T, Krumsvik H, editors. *Media innovations: a multidisciplinary study of change*. Göteborg: Nordicom; 2013. p.13-26.
7. Bleyen V-A, Lindmark S, Ranaivoson H, Ballon P. A typology of media innovations: insights from an exploratory study. *The Journal of Media Innovations*. 2014;1(1):28-51. doi: 10.5617/jmi.v1i1.800.
8. Polnigongit W. Children & youth and digital media usage. Bangkok: Department of Children and Youth, Ministry of Social Development and Human Security; 2021. 109 p. (in Thai).
9. Songwatthana P. Nursing research across cultures: research concepts and issues. *Thai Journal of Nursing Council*. 2014;29(4):5-21. (in Thai).
10. Poorananon P. Knowledge, attitude, and readiness to ASEAN community of the staffs and students in Boromarajonani College of Nursing, Saraburi. *The Journal of Boromarajonani College of Nursing, Nakhonratchasima*. 2014;20(2):17-31. (in Thai).
11. Siriphan S. Postpartum nursing care among multicultural. Narathiwat: Narathiwat Press; 2014. 165 p. (in Thai).
12. Purnell D, Paulanka BJ. Transcultural health care: a culturally competent approach. 3rd ed. Philadelphia: F.A. Davis; 2008. 427 p.
13. Sagar PL. Nursing education and transcultural nursing. In: Sagar PL. editor. *Transcultural nursing education strategies*. New York: Springer; 2014. p.1-22.
14. Tanglakmankhong K, Khammathit A, Thammawongsa N, Ardpara A. The effectiveness of the nursing innovation course, using transprofessional education approach on readiness for transprofessional skill and the 21st century skill. *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health*. 2019;6(2):126-39. (in Thai).
15. Suvithayasiri K, Wadyim N, Techamuanwaiwit S, Padklang S. The effects of project based-learning to create innovation for developing of reflective thinking ability of nursing students. *Journal of Health and Nursing Research*. 2020; 36(3):164-77. (in Thai).
16. Yingyoud P, Thangkratok P, Phianthanyakam N, Attham W, Palachai T, Sangkhaphong A. Effects of innovation-based learning on twenty-first century skills and learning experiences among nursing students.

- Journal of Health Science Research. 2020;14(2): 58-69. (in Thai).
17. Oatme S, Kruachottikul S. Guidelines for midwives in cross-cultural communication with Myanmar pregnant women. Princess of Naradhiwas University Journal. 2017;9(2):150-61. (in Thai).
 18. Jeamsawat T. The effects of using bilingual childbirth preparation handbook (Burmese-Thai) on intrapartum behaviors among Myanmar pregnant women [master thesis]. Songkhla: Prince of Songkla University; 2015. 82 p. (in Thai).
 19. Sanongdej W, Wangpitipanit S, Chonsin P, Chalernpichai T. Development and effect of video media combined with scenario on knowledge and self-confidence in practice of occupational health nursing for nursing students. Ramathibodi Nursing Journal. 2018;24(1):94-107. (in Thai).
 20. Sriboonyawattana N, Niyomkar S, Mesukko J, Suklertrakul T, Aree P, Sarakorn J. Developing of an interactive web-based learning medias on pediatric nursing skills for student nurses. Nursing Journal. 2019;46(2):199-209. (in Thai).
 21. Sriarporn P, Suntornlimsiri N, Phakphumi P, Ragsakun N, Kisakul P, Puangsombat A. Development of a multimedia electronic book "Role of nurse in postpartum family planning". Nursing Journal. (2020);47(1):25-34. (in Thai).
 22. Buadaeng S, Viseskul N, Unahalekhaka A. Development of multimedia in preventing pulmonary tuberculosis infection for Myanmar workers. Nursing Journal. 2021;48(1):187-98. (in Thai).
 23. Puttaruksa L. The role of nursing instructors in applying the concept of transcultural nursing into practice. Nursing Journal of the Ministry of Public Health. 2016;26(2):11-22. (in Thai).
 24. Yingyoud P, Thangkratok P, Attham W, Phianthanyakam N, Poltana P, Trinattawan W. A study of innovation-based learning for nursing students in 21st century. Journal of Health Science Boromarajonani College of Nursing Sunpasitthiprasong. 2020;4(2):101-21. (in Thai).
 25. Easterby LM, Siebert B, Woodfield CJ, Holloway K, Gilbert P, Zoucha R, et al. A transcultural immersion experience: implications for nursing education. ABNF J. 2012;23(4):81-4.